Modern education and development
ISSN: 3060-4567

AYOLLAR YENGIL KIYIMLARI ASSORTIMENTINI TAHLILIY O‘RGANISH VA SHAKLLANTIRISH

Nurmatova Durdona Nodirbek qizi
Andijon shahar 1-son texnikumi
Ishlab chiqarish ta'limi ustasi

Annotatsiya.*Mazkur maqolada ayollar yengil kiyimlari assortimentini tahliliy o‘rganish va uni shakllantirish masalalari yoritilgan. Tadqiqotda iste’molchilarning yosh, kasb, iqlim sharoiti hamda zamonaviy modaga bo‘lgan talablari asosida kiyim assortimentini optimallashtirish yo‘llari ko‘rib chiqiladi. Kiyim assortimentini shakllantirishda gazlamaning fizik-mexanik xususiyatlari, estetik talablarga mosligi va texnologik ishlov berish imkoniyatlari tahlil qilinadi. Shuningdek, dizayn yechimlarini tanlashda ergonomik, gigiyenik va funksional mezonlarga asoslanish zarurligi ilmiy asosda ko‘rsatib o‘tiladi. Tadqiqot natijalari ayollar yengil kiyimlari ishlab chiqaruvchi korxonalarda assortiment siyosatini takomillashtirish, bozor talabi va iste’molchi ehtiyojlariga mos yangi modellar yaratishda amaliy ahamiyat kasb etadi.*

Kalit so‘zlar: *yengil kiyim, assortiment, dizayn, tahlil, moda yo‘nalishlari, ergonomika, iste’molchi talabi.*

Аннотация. *В данной статье рассмотрены вопросы аналитического изучения и формирования ассортимента женской лёгкой одежды. В исследовании анализируются пути оптимизации ассортимента одежды с учётом возраста, рода деятельности, климатических условий и современных модных тенденций потребителей. При формировании ассортимента учитываются физико-механические свойства тканей, их эстетическая совместимость и технологическая обрабатываемость. Также научно обоснована необходимость применения эргономических, гигиенических и функциональных критериев при выборе дизайнерских решений. Результаты исследования имеют практическое значение для совершенствования*

ассортиментной политики предприятий, производящих женскую лёгкую одежду, а также для разработки новых моделей, соответствующих спросу рынка и потребностям потребителей.

Ключевые слова: *лёгкая одежда, ассортимент, дизайн, анализ, модные тенденции, эргономика, потребительский спрос.*

Annotation. This article highlights the analytical study and formation of the assortment of women's light clothing. The research examines ways to optimize the clothing assortment based on consumer age, occupation, climatic conditions, and current fashion trends. In forming the assortment, the physical and mechanical properties of fabrics, their aesthetic compatibility, and technological processability are analyzed. Moreover, it is scientifically justified that ergonomic, hygienic, and functional criteria should be considered when selecting design solutions. The results of the study have practical significance for improving the assortment policy of enterprises producing women's light clothing and for developing new models that meet market demand and consumer needs.

Keywords: light clothing, assortment, design, analysis, fashion trends, ergonomics, consumer demand.

Kirish

Bugungi kunda yengil sanoat, xususan, tikuv-trikotaj sohasining rivojlanishi mamlakat iqtisodiyotining muhim tarkibiy qismini tashkil etmoqda. Aholining kiyim-kechak mahsulotlariga bo'lgan talabi yil sayin ortib borayotgani, ayniqsa ayollar uchun mo'ljallangan yengil kiyim turlarining xilma-xilligi va dizayn yechimlariga bo'lgan ehtiyojni oshirmoqda.

2026- 2027 yil mavsum uchun dizaynerlar tomonidan tavsiya etilayotgan keng va funksiyali ko'ylaklar homilador ayollar garderobining ajiralmas va aktiv qismi bo'lib, ular och va to'q ranglarda, mayda gulli gazlamalarda bo'ladi.

[3] **Yoz mavsumining asosiy palitrasi:** bu mavsum uchun mos bo'lgan xususiyat, qabul qilingan norma va standartalardan chetga chiqish, ranglar gammasiga bo'lgan butunlay yangicha takliflar. Axromatik ranglar va yumshoq,

gigroskopligi yuqori bo‘lgan yengil va qulay jinsi va paxta gazlamalar turlari mashhur bo‘ladi.

Mavsumiy matolar: havoni yaxshi o‘tkazuvchan, yumshoq, yengil va qulay paxta yoki zig‘ir gazlamalari.

Mavsumiy ranglar: oq, pushti, havo rang, va yashil ranglar.

Ayollar yengil kiyimining dekor elementlari sifatida: *dekorativ va utilitar bezaklar:* qoplama cho‘ntaklar va tugmalar;

dekorativ bezaklar: kashta, qo‘yma burma, aplikatsiyalar;

dekorativ-konstruktiv bezaklar: drapirovka va mayda taxlamalar.

Mavsumiy ranglar palitrasi: Homilador ayollar zamonaviy yengil kiyimining to‘plami garderobning ajralmas va aktiv qismi bo‘lib, uning ranglar palitrasi zamonaviy tikuv buyumlari uchun ishlangan ranglarga mos keladi. Bu ranglar: oq, qora, pushti, havo rang, va yashil ranglar.

Asosiy siluetlar: keng, trapetsiyasimon, ovalsimon va to‘g‘ri bichimdagi kiyimlar. Asosiy e’tibor trapesiyasimon va to‘g‘ri bichimli kiyimlarga qaratiladi.

Trendlar: Ayollar yengil kiyimlari uchun yupqa, xavo o‘tkazuvchan va yengil zig‘ir matosi tavsiya etiladi.

[4] Ma’lumki, turli brendlar ayollar uchun ham bir necha xil liboslarni taqdim qilmoqda. Liboslar albatta rang-barang, zamonaviyligi bilan ajralib turadi.

Model assortimentlar tahliliy o’rganish jadvali

1-jadval

T/r	Ko’rinishi	Nomlanish	Ayollar yengil kiyim ıristikasi	Mato turi	Bichimi

		Ko'ylak	Bu oq rangli yengil yozgi k tabiiy zig'ir gazlamasidan n bo'lib, nafas oluvchi va Rubashka uslubidagi uzun bel qismidagi jigarrang ' bilan ayol gavdasini ajratib adi. Bej poyabzal va ng sumka bilan lashib, soddaligi va nafisligi ajralib turadi. Kundalik uchun qulay va estetik n mukammal modeldir.	Zig'ir	

ISSN: 3060-4567

2		**Ko'ylak**	Bu suratdagi ko'ylak keng li, erkin siluetli yozgi kiyim asi hisoblanadi. Ko'ylak **ɔ'k rangda** bo'lib, oq rangli **yoki batik uslubidagi naqshi** bilan bezatilgan. **ari keng va uzun**, bu esa a havodorlik va erkinlik **Bel qismi biroz balandroq ı yig'ilgan**, bu esa modelga a qulaylik baxsh etadi. Tabiiy, engil gazlamadan ni sababli issiq ob-havoda ga mos. Ko'ylak kundalik sifatida yoki yozgi sayr, dam paytlarida qulay tarzda anish uchun juda qulaydir.	**Paxta**	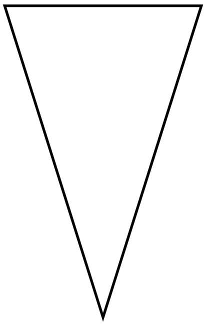

3		Kofta va yupka	Bu kiyim zamonaviy va uslub uyg‘unligida gan. U **och ko‘k rangli ko‘ylak** hamda **oq uzun** dan tashkil topgan. Ko‘ylak matodan tikilgan bo‘lib, bel **jigarrang belbog‘** bilan n — bu gavda chizig‘ini ko‘rsatadi. Oq yubka a nafislik va ayollik baxsh **Och tusdagi poshnali zal** va **jigarrang sumka** bilan uyg‘unlashib, umumiy shni mukammal to‘ldiradi. oos kundalik yoki yarim holatlar uchun qulay, aviy va estetik kiyim asi hisoblanadi.	Denim	

ISSN: 3060-4567

4		**Ko'ylak**	Bu model zamonaviy va alist uslubdagi ayollar yozgi hisoblanadi. Kiyim ochiq ngli, tabiiy tolali matodan ol zig'ir yoki paxta) tikilgan. i uzun, yenglari biroz va uch kvartal uzunlikda, ismi esa tugmalar bilan gan. V-yaka kesimi kiyimga bag'ishlaydi. Kiyim keng bo'lib, issiq havoda k yaratadi. Modelga mos uarlar – to'qilgan sumka, hippak va qora ko'zoynak – erkin uslubni yanada adi.	**Liyon**	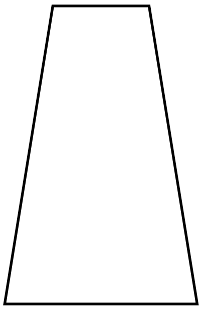

5		**Kofta va shim**	Bu model yozgi dam olish mo‘ljallangan qulay va aviy to‘plamdir. Tabiiy matodan tikilgan bo‘lib, oej tus kiyimga yengillik va k baxsh etadi. Keng agi shim va biroz erkin , yenglari bukilgan bluzka hatsiyasi harakatlanishda k yaratadi. Old qismidagi tiv tugmalar kiyimga nafis vazifasini bajaradi. Model ik kiyinish yoki sayohat juda mos bo‘lib, tabiiy mato yoqimli ta’sir ko‘rsatadi.	**Liyon**	

6		Kofta va shim	Bu model zamonaviy va uslubdagi ayollar yozgi bo‘lib, tabiiy zig‘ir matodan n. To‘plam keng, to‘g‘ri i shim va erkin fasonli kchadan iborat. kchaning old qismidagi gullar naqshi kiyimga k va ayollik bag‘ishlaydi. ri uch kvartal uzunlikda, qismi esa erkin shaklda n. Kiyimning ochiq bej tabiiylikni ifodalaydi, oq oyabzali bilan uyg‘unlashib, va stilni uyg‘unlashtirgan sh yaratadi. Kundalik h, sayohat yoki dam olish juda mos model.	Liyon	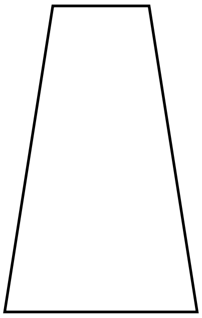

7		Kofta va yupka	Ushbu model uzun, z, oqish-bej rangdagi lnen matodan tikilgan libos. qismi yoqali va yelek la bo‘lib, bel qismida nli kamar bilan qomatni aydi. Pastki qismi uzun va kesimda, bu esa libosga nafis ko‘rinish beradi. alist dizayndagi bu kiyim qulay va elegant uslubni aks . Yozgi tadbirlar, ofisdan i uchrashuvlar yoki shinam chiqishlar uchun juda mos.	Liyon	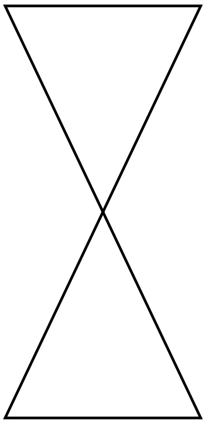

[5] Ayollar yengil kiyimlari assortimentini tahliliy o‘rganish jarayonida so‘nggi yillarda moda sanoatida tabiiy tolalardan tayyorlangan, ergonomik qulay va ekologik xavfsiz kiyimlarga talab ortib borayotganligi kuzatildi. Iste’molchilar, ayniqsa, yozgi mavsumda zig‘ir, paxta va viskoza tolalaridan tayyorlangan yengil, havo o‘tkazuvchi va teri uchun yoqimli kiyimlarga ustunlik bermoqda.

Bozor tahlili shuni ko‘rsatadiki, ayollar orasida erkin fasonli, soddaligi bilan ajralib turuvchi minimalistik uslubdagi kiyimlar mashhurlik kasb etmoqda. Shuningdek, dekorativ tikuvlar, naqshli detallar va tabiiy rang gammasi (bej, oq, och kulrang, pastel tuslar) keng qo‘llanilmoqda.

Tahlil natijalariga ko‘ra, ayollar yengil kiyimlari ishlab chiqarishda zamonaviy dizayn bilan bir qatorda, funksionallik va qulaylikka ham katta e’tibor qaratilmoqda. Bu esa ishlab chiqaruvchilardan yangi texnologiyalarni qo‘llash, ekologik matolarni tanlash va bozor talabiga mos assortiment shakllantirishni talab etadi.

Xulosa:Ayollar yengil kiyimlari assortimentini tahliliy o‘rganish natijasida aniqlanishicha, iste’molchi talabi qulay, estetik jihatdan chiroyli va tabiiy materiallardan tayyorlangan kiyimlarga yo‘naltirilgan. Shuning uchun ishlab chiqarish jarayonida zamonaviy dizayn, ekologik tozalikka e’tibor berish, sifatli mato va tikuv texnologiyalaridan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi. Assortimentni to‘g‘ri shakllantirish orqali nafaqat ichki bozor ehtiyojlarini, balki eksport salohiyatini ham oshirish mumkin. Bu esa yengil sanoat tarmog‘ining raqobatbardoshligini kuchaytiradi va iqtisodiy samaradorlikni ta’minlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

[1].Karimova D. “Yengil sanoat mahsulotlarini loyihalash va ishlab chiqarish texnologiyasi.” Toshkent: “Fan va texnologiya”, 2021.

[2].Abdullayeva N., Xudoyberdiyeva M. “Tikuvchilik mahsulotlari assortimentini shakllantirish asoslari.” – Toshkent: TDIU nashriyoti, 2020.

[3].To‘raeva S. “Kiyim konstruktsiyasi va modellash.” – Toshkent: “O‘zbekiston milliy ensiklopediyasi” davlat ilmiy nashriyoti, 2019.

[4].Xolmatova G. “Moda yo‘nalishlari va kiyim dizayni asoslari.” – Toshkent: “Sharq” nashriyoti, 2022.

[5].O‘zbekiston Respublikasi Statistika agentligi ma’lumotlari – “Yengil sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmlari” (2023–2024 yillar).